



AJ ĽUDIA UŽÍVAJÚCI DROGY SI ZASLÚŽIA DÔSTOJNOŠŤ A ROVNAKÉ ZAOBCHÁDZANIE

Slovenské národné stredisko pre ľudské práva ako národný antidiskriminačný orgán a národná inštitúcia pre ľudské práva zorganizovalo odbornú diskusiu na tému „Ľudskoprávne implikácie drogových politík“ za účasti zástupcov a zástupkyň štátnej správy, územnej a záujmovej samosprávy, občianskeho sektora a súdnictva.

Cieľom okrúhleho stola bolo odpolitizovať diskusiu a vecne identifikovať negatívne dopady súčasného nastavenia drogových politík na ľudské práva a základné slobody tak, aby prispeli k aktuálnej spoločensko-politickej debate.

Už počas úvodných vystúpení jednotlivých účastníkov/účastníčok zaznelo viacero konkrétnych prípadov, ktoré sú z ľudskoprávneho hľadiska problematické. Regionálny zástupca Slovenskej advokátskej komory, advokát Igor Ribár, potvrdil, že vo viacerých prípadoch v aktuálnej rozhodovacej praxi absentuje predvídateľnosť, transparentnosť a primeranosť, čo môže negatívne ovplyvniť výkon práva na spravodlivý súdny proces. Účastníci sa takisto zhodli, že kumulatívne tresty odňatia slobody a nariadenej liečby sú v rozpore so zásadou zákazu dvojitého trestania a odporučili, aby sa aj vzhľadom na ich vykonateľnosť od ich aplikácie upustilo. Jasne zaznela aj potreba bližšej a komplexnejšej reformy trestného zákona a trestného poriadku, ktorá by primerane zohľadnila súčasné vedecké poznatky, spoločenské podmienky a medzinárodnú prax.

Okrem reformy trestného rámca legislatívy označili účastníci/účastníčky za najväčšie výzvy nedostatok financií v oblasti sociálnych služieb a prevencie, nedostupnosť služieb housing first, oslabovanie občianskej spoločnosti, spoločenskú stigmatizáciu užívateľov, ale aj nedostatočný prístup k sociálnym službám na strednom a východnom Slovensku a neadekvátnosť trestania ľudí za závislosti. Zákonný rámec síce poskytuje možnosť samosprávam vytvoriť akýkoľvek typ sociálnej služby, no je na mieste otázka, do akej miery sú obce schopné zabezpečiť personálne a finančné zdroje na implementáciu programov krízovej intervencie a harm reduction bez ďalšej motivácie a doplnkového vzdelávania. Je preto potrebné, aby akékoľvek ďalšie zmeny drogových politík brali ohľad aj na špecifické potreby ohrozených skupín v rôznych regiónoch Slovenska a zabezpečili tak aj faktickú rovnosť pre všetkých v prístupe k sociálnym službám štátu.

Stredisko víta záujem zúčastnených subjektov zarámcovať drogové politiky do širšieho kontextu štátnych politík, ktoré majú okrem trestnoprávnej a medicínskej roviny dosah aj na dodržovanie ďalšieho spektra ľudských práv, či už v oblasti práce a sociálnych vecí, vzdelávania, ale aj zdravotníctva a súdnictva.

„Ľudia, ktorí užívajú drogy, nestrácajú nárok na rovnaké zaobchádzanie a ľudskú dôstojnosť. Je potrebné, aby nielen zákonodarca, ale ani iní spoločensko-politickí aktéri nepristupovali k tejto skupine ľudí s predsudkami a dešpektom. Naopak - v záujme udržania sociálnej kohézie modernej spoločnosti je potrebné súčinne spolupracovať na posilnení ich účasti a prístupu vo všetkých oblastiach reálneho života. Žiadneho človeka nemožno vylúčiť spod podpory a ochrany ľudských práv“ uviedla vo vyhlásení Silvia Porubánová, výkonná riaditeľka SNSĽP.